

קובה ריפתין
אחרון המוהיקנים

אישים האידיאליסט המחלוצץ

מול פני המוות
מתגלה אופיו של
אדם. קובה ריפתין
זכה בעיטור הגבורה

על דוכן-הנואמים של הוועד-הפועל של ההסתדרות עמד גבר ממושקף, כסוף-שער, ואמר דברים בוטים, בהתלהבות של צעיר. מאות חברי הוועד-הפועל הקשיבו בדריכות, אף שלא קל היה להבין את הדברים. כי יעקוב ריפתין בן ה-71, נציג הסוציאליסטי, דיבר בקול צרוד מור. "קובה" ריפתין ידע מה קרה לקולו. גם מאזיניו ידעו, והוא ידע כי מאזיניו ידעו, הוא חלה בסרטן הגרון.

פועל במית-חרושת. זה היה לפני שנתיים. קובה ידע כי ימיו ספורים, אם כי לא יכול היה לדעת כמה זמן נותר לו לחיות.

מול פני המוות מתגלה אופיו האמיתי של האדם. כמו משה שרת. בשעתו, שלקה באותה מחלה עצמה, עמד קובה ריפתין במיבחו זה כחייל הראוי לעיטור-הגבורה הגבוה ביותר.

הוא דיבר על מחלתו בחופשיות והת-לוצץ עליה, כפי שהתלוצץ על כל דבר שבעולם. ההומור שלו היה קליל, בלתי פוגע ושימש לו הסוואה לאידיאליזם נע-רי, שלא נטש אותו גם כאשר עבר את גיל ה-70.

אף שהיה נציג אחת הסיעות הקיצוניות ביותר בוועד-הפועל, היה, בלי ספק, החבר הפופולרי ביותר בו. עוד לפני שחלה, לא היה איש במוסד שלא כיבד אותו. כי ריפתין היה, אולי, היחידי מבין מאות חברי הוועד הפועל שבא ממקום-עבודה. שלושה ימים בשבוע עבד כפועל במיפ-על לחידוש צמיגים בקיבוצו, עין-שמר, ועסק רק בשאר ארבעת הימים בשבוע ב-פעילות פוליטית. הוא המשיך בכך עד שנאלץ לנטוש את העבודה. בגבור המחלה, גם את חברותו בוועד-הפועל לא נטש, כל עוד יכול היה לדבר איכשהו בקול

יצחק אגסי כראש הלישכה ודוברו של נשיא המדינה החדש יצחק נבון. אולם את מעטה הסודיות לא הטיל נבון, אלא דווקא הכוס הקודם של אגסי, שר הפנים והמישטרה הד"ר יוסף בורג.

כאשר טילפן יצחק נבון אל מנכ"ל משרד הפנים, הד"ר חיים קוברסקי, ושאל אם יסכים בורג לוותר על שירותיו של אגסי כדובר לטובת לישכת הנשיא, לא היה אדם שמה יותר מקוברסקי, מלבד השר עצמו. מאז מונה בורג כשר-הפנים, הוא לא ידע איך להיפטר משירותיו של דובר המישרד. אגסי, המשרת במישרד הפנים כתיכנן שנים, מאז תקופתו של חיים משה שפירא המנוח, היה לדעת בורג דובר גרוע שעסק במרבית הזמן בחתירה נגדו, תוך שהוא מגלה אהדה לחוגי הצי-עירים של שר-החנינוך-והתרבות, וזולון המר.

"אני אוסר!" גם קוברסקי לא היה מרוצה מאגסי. במסיבת-העיתונאים, ש-נערכה עם פירסום דו"ח ועדת-שימרון, התלונן בורג כי העיתונאים אינם מפרס-מים דברים חיוביים הקשורים במישרד. קרא לעברו אחד העיתונאים: "אז תחליף את הדובר שלך, כי אף אחד לא יודע על דברים חיוביים!" קוברסקי לא יכול היה להתאפק ומחא כפיים למישמע הערת ה-עיתונאי.

נבון הכיר את אגסי עוד מהתקופה ש-בה היו שכנים. קוברסקי, ראה בבקשת נבון הזדמנות-פז להיפטר מאגסי, הילל ו-שיבח את תכונותיו של הדובר בפני ה-נשיא המיועד. כן הורה לשמור בסוד את דבר המינוי החדש, כדי "שלא יהיה מי שיספר לנבון את האמת על אגסי."

עוד לפני שסוכמה ה"עסקה" עם נבון, כבר מינו בורג וקוברסקי את הדובר החדש של משרד הפנים: יחזקאל לביא, מי שהשכיל לשרת בנאמנות שני אדונים, כשהוא משמש כעוזר אישי גם לבורג וגם לקוברסקי. אך כבר צעדו הראשון של הדובר החדש העיד על גישתו לעיתונות. כאשר צילמה אותו השבוע כתבת העולם הזה בוועידת המפד"ל, הוא צעק לעברה: "אני אוסר עליך לצלם אותי. לטובתך - שהתמונה לא תופיע."

צרו. כאשר לא היה מסוגל גם לכך, התפטר בשקט. **ועדת X.** באירגון ההגנה היה ריפתין ראש ועדת-איכס המיסתורית, שהיתה אחראית לשירותי המודיעין והביטחון של הצבא המחתרתי. לאחר מכן, כחבר הכנסת, עמד במשך כמה תקופות-כהונה בראש ועדת-הפנים, שעסקה בענייני מישר-טרה. אולם בהשקפתו היה ונשאר שמאלי. בראשית שנות ה-50, כאשר קם הפלג השמאלי במפ"ם, היו מנהיגיו קובה ריפתין ומשה סנה. סנה פרש והצטרף ל"מק"י. ריפתין נשאר, כשהוא ממשיך להד-טיף למגמה שמאלית שנקראה על שמו, "ריפתיניזם". מנהיגי המפלגה גינו ובר-דדו אותו. אך ריפתין נטש את מפ"ם רק אחרי מילחמת ששת-הימים, כאשר היה נדמה לו שמפ"ם משתפת בהתדרדרות הסוציאליזם. בשתי מערכות-בחירות להסתדרות זכה בין רבע ומחצית האחוז של הקולות, דבר

שאפשר לו להרים את קולו בוועד-הפועל - כל עוד היה לו קול. "הוא היה מתלוצץ". כאשר נוצח, השבוע, במאבק הממושך עם מלאך-המוות, לא זכר איש אלא את ריפתין שופע-החיים, בעל העיניים הכחולות הנוצצות. אישיותו השתקפה בהרכב הציבור ש-הלך אחרי ארונו לבית-הקברות של עין-שמר. היו שם מאיר יערי ויעקוב חזן הקשישים, שנאבקו עימו במשך 25 שנים, יחד עם כל צמרת מפ"ם. הופיע דויד הכהן, איש-מפא"י הוותיק, לצד תופיק טובי מראשי של"י, עמדו לצד אישים ימניים, שבאו גם הם לחלוק כבוד אחרון לאדם שהטיף בשנים האחרונות לחידוש היחסים בין ישראל וברית-המועצות. הכל היה עצוב ורציני. "חבל שקובה איננו כאן", אמר אחד הנוכחים בקול נמוך, "הוא, לפחות, היה מתלוצץ". "הוא האחרון", אמר אחר, "כבר לא עושים כאלה."

מענין, את smile ניסיתי בפעם הראשונה דוקא בניו יורק.

את smile הציע לי ידיד בניו יורק, דוקא לא ישראלי.

ניסיתי - ומיד הרגשתי שיש בה משהו. לקח לי קצת זמן להתרגל אליה, אך היום אני ממש נהנית. סוף סוף מצאתי את הסיגרטה שחיפשתי: דלת ניקוטין אך מלאה טעם. זו היתה ממש הפתעה נעימה לפגוש את smile בניו יורק.

smile - נסי אותה עכשיו תהני ממנה הרבה יותר!

GEORGPULO & CO., INC., 48 Stone Street, New York, N.Y. 10004, Tel. Whitehall 4-7073 IBIS EXPORT IMPORT CORP., 800 West End Avenue, New York, N.Y. 10025, Tel. Monument 3-0654